

Годишен индивидуален доклад за дейността
Доклад на независимия одитор
Индивидуален финансов отчет

ЗЪРНЕНИ ХРАНИ БЪЛГАРИЯ АД

31 декември 2016 г.

Пояснения към индивидуалния финансов отчет

1. Предмет на дейност

Основната дейност на “Зърнени храни България” АД се състои в придобиване, управление, оценка и продажба на участия в български и чуждестранни дружества; финансиране на дружества, в които холдинговото дружество участва; изкупуване, съхранение и търговия със земеделска продукция и производни на тях деривати, производство на растителни масла, дистрибуция на торове, препарати за растителна защита и отдаване под наем на недвижими имоти.

Дружеството, с ЕИК 175410085, е регистрирано като акционерно дружество в Софийски градски съд с фирмено дело № 17625/2007 г. Седалището и адресът на управление на Дружеството е Република България, гр. София, ул. Стефан Караджа № 2.

Акциите на Зърнени храни България АД са регистрирани на Българска фондова борса – София АД.

Към 31 декември 2016 г. Дружеството има двустепенна система на управление, включваща Надзорен и Управителен съвет.

Надзорният съвет е в състав:

- Председател – Химимпорт АД, регистрирано по фирмено дело № 2655/1989 г. на Софийски градски съд – представлявано от Иво Каменов Георгиев;
- Заместник председател – ЦКБ Груп ЕАД, регистрирано 2002 г. по описа на Софийски градски съд – представлявано от Тихомир Ангелов Атанасов;
- Северина Стефанова Жилева – член на Надзорния съвет.

Управителният съвет е в състав:

- Александър Димитров Керезов
- Любомир Тодоров Чакъров
- Йордан Стефанов Йорданов
- Миролjub Панчев Иванов
- Никола Пеев Мишев

Дружеството се представлява от Александър Димитров Керезов и Любомир Тодоров Чакъров само заедно.

Броят на персонала към 31 декември 2016 г. е 61.

Мажоритарен собственик, който изготвя консолидирани финансови отчети на Дружеството е Химимпорт АД. Химимпорт АД е регистрирано на Българска фондова борса София АД. Крайният собственик на дружеството, който изготвя консолидирани финансови отчети, е дружество Инвест Кепитъл АД, което не е регистрирано на фондова борса.

2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Индивидуалният финансов отчет на Дружеството е съставен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева ('000 лв.) (включително сравнителната информация за 2015 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети“.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие. Към датата на съставяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Дружеството да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Дружеството ръководството очаква, че Дружеството има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на индивидуалния финансов отчет.

3. Промени в счетоводната политика

3.1. Нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, които са влезли в сила от 1 януари 2016 г.

Дружеството прилага следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, които имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството и са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2016 г.:

МСС 1 „Представяне на финансови отчети“ (изменен) – Оповестявания, в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС

Тези изменения са част от инициативата на СМСС за подобряване на представянето и оповестяването във финансовите отчети. Те изясняват указанията в МСС 1 относно същественост, обобщаване, представянето на междинни съборове, структурата на финансовите отчети и оповестяване на счетоводната политика.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към МСФО, разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти, са задължителни за прилагане от годишния период, започващ на 1 януари 2016 г., но нямат ефект върху финансовия отчет на Дружеството:

- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, МСФО 12 „Оповестяване на дялови участия в други предприятия“ и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ – Инвестиционни дружества (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС

- МСФО 11 „Съвместни ангажименти“ (изменен) – Придобиване на дял в съвместна дейност, в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 38 „Нематериални активи“ (изменени), в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС
- МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ и МСС 41 „Земеделие“ (изменени) – Плодоносни растения, в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС
- МСС 27 „Индивидуални финансови отчети“ (изменен), в сила от 1 януари 2016 г., приет от ЕС
- Годишни подобрения 2012 - 2014 г. в сила от 1 януари 2016 г., приети от ЕС. Тези изменения засягат 4 стандарта:
 - МСФО 5 „Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности“ относно методи на отписване;
 - МСФО 7 „Финансови инструменти: оповестяване“ относно договори за услуги;
 - МСС 19 „Доходи на наети лица“ относно дисконтови проценти;
 - МСС 34 „Междинно финансово отчитане“ относно оповестяване на информация.

3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството

Към датата на одобрението на този финансов отчет някои нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти са публикувани, но не са влезли в сила за финансовата година, започваща на 1 януари 2016 г. и не са били приложени от по-ранна дата от Дружеството.

Ръководството очаква, че всички нововъведения ще бъдат включени в счетоводната политика на Дружеството за първия отчетен период, започващ след датата, от която те влизат в сила. Информация относно нови стандарти, изменения и разяснения, които биха могли да имат ефект върху финансовия отчет на Дружеството, е представена по-долу.

МСФО 9 „Финансови инструменти“ в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС

Съветът по международни счетоводни стандарти (СМСС) издаде МСФО 9 „Финансови инструменти“, като завърши своя проект за замяна на МСС 39 „Финансови инструменти: признаване и оценяване“. Новият стандарт въвежда значителни промени в класификацията и оценяването на финансови активи и нов модел на очакваната кредитна загуба за обезценка на финансови активи. МСФО 9 включва и ново ръководство за отчитане на хеджирането. Ръководството на Дружеството е все още в процес на оценка на ефекта на МСФО 9 върху финансовия отчет, но все още не е възможно да предостави количествена информация. На този етап следните области са с очакван ефект:

- класификацията и оценяването на финансовите активи на Дружеството следва да бъдат прегледани на базата на новите критерии, които взимат под внимание договорените парични потоци за активите и бизнес модела, по който те са управлявани;
- обезценка на базата на очакваната загуба следва да бъде призната относно търговските вземания на Дружеството и инвестициите в активи, класифицирани като държани за продажба и държани до падеж, освен ако те не бъдат класифицирани по справедлива стойност в печалбата или загубата съгласно новите критерии;
- ако Дружеството избира оценяването на определени финансови пасиви по справедлива стойност, промените в справедливата стойност ще бъдат признати в другия всеобхватен

доход до степента, до която тези промени се отнасят до собствения кредитен риск на Дружеството.

МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
МСФО 15 заменя МСС 18 „Приходи“, МСС 11 „Договори за строителство“ и свързани с тях разяснения и въвежда нов модел за признаване на приходите на базата на контрол. Новият стандарт променя правилата за определяне дали приходите са признават към даден момент или през даден период от време и води до разширяване и подобряване на оповестяванията относно приходите. МСФО 15 е базирано на основен принцип, който изисква дружеството да признава приход по начин, който отразява прехвърлянето на стоки или предоставянето на услуги на клиентите и в размер, който отразява очакваното възнаграждение, което дружеството ще получи в замяна на тези стоки или услуги. Допуска се по-ранното прилагане на стандарта. Дружествата следва да прилагат стандарта ретроспективно за всеки представен предходен период или ретроспективно като кумулативният ефект от първоначалното признаване се отразява в текущия период. Ръководството възнамерява да приложи стандарта ретроспективно, признавайки кумулативния ефект от първоначалното прилагане на този стандарт като промяна в началните салда на неразпределената печалба към датата на първоначално прилагане. Съгласно този метод МСФО 15 ще бъде приложен само към договори, които не са приключили към 1 януари 2018 г. Ръководството е започнало да оценява ефекта от прилагането на този нов стандарт.

МСФО 16 „Лизинги” в сила от 1 януари 2019 г., все още не е приет от ЕС

Този стандарт заменя указанията на МСС 17 и въвежда значителни промени в отчитането на лизинги особено от страна на лизингополучателите.

Съгласно МСС 17 от лизингополучателите се изискваше да направят разграничение между финансов лизинг (признат в баланса) и оперативен лизинг (признат извънбалансово). МСФО 16 изисква лизингополучателите да признават лизингово задължение, отразяващо бъдещите лизингови плащания, и ‘право за ползване на актив’ за почти всички лизингови договори. МСС е включил право на избор за някои краткосрочни лизинги и лизинги на малоценни активи; това изключение може да бъде приложено само от лизингополучателите.

Счетоводното отчитане от страна на лизингодателите остава почти без промяна.

Съгласно МСФО 16 за договор, който е или съдържа лизинг, се счита договор, който предоставя правото за контрол върху ползването на актива за определен период от време срещу възнаграждение.

Ръководството е в процес на оценяване на ефекта от прилагането на стандарта, но все още не може да представи количествена информация.

МСС 7 „Отчети за паричните потоци” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения изискват допълнително оповестяване, което ще позволи на ползвателите на финансови отчети да оценят промените в задължения, произтичащи от финансовата дейност.

МСС 12 „Данъци върху дохода” (изменен) в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС

Тези изменения са във връзка с признаването на отсрочени данъчни активи за неизползвани загуби и поясняват как да се отчитат счетоводно отсрочени данъчни активи относно дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност.

МСС 40 “Инвестиционни имоти” (изменен) – Трансфер на инвестиционни имоти в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС

Изменението пояснява, че трансфер от и към инвестиционни имоти може да се извърши, само ако има промяна в използването на имотите, която се дължи на обстоятелството дали тези имоти започват или спират да отговарят на дефиницията за инвестиционен имот.

Следните нови стандарти, изменения и разяснения към съществуващи вече стандарти, които са публикувани, но не са влезнали все още в сила, не се очаква да имат съществен ефект върху финансовите отчети на Дружеството:

- МСФО 2 „Плащане на базата на акции” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 4 „Застрахователни договори” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 9 „Финансови инструменти” (изменен) – Отчитане на хеджирането, в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети” и МСС 28 „Инвестиции в асоциирани предприятия и съвместни предприятия“ (изменени), датата на влизане в сила още не е определена, все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., все още не е приет от ЕС
- МСФО 15 „Приходи от договори с клиенти” (изменен) в сила от 1 януари 2018 г., приет от ЕС
- КРМСФО 22 “Сделки и авансови плащания в чуждестранна валута” в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
- Годишни подобрения на МСФО 2014-2016 г. Те засягат 3 стандарта, за всеки от които е определена отделна дата на влизане в сила, както следва:
 - МСФО 1 “Прилагане за първи път на МСФО” – Премахване на краткотрайните освобождавания за предприятия, които прилагат за първи път, в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС
 - МСФО 12 “Оповестяване на дялови участия в други предприятия” – Пояснения относно обхвата на стандарта, в сила от 1 януари 2017 г., все още не е приет от ЕС
 - МСС 28 “Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия” – Оценяване на асоциирано или съвместно предприятие по справедлива стойност, в сила от 1 януари 2018 г., все още не е приет от ЕС.

4. Счетоводна политика

4.1. Общи положения

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация,

предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

4.2. Представяне на финансовия отчет

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети” (ревизиран 2007 г.). Дружеството прие да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;
- б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или
- в) прекласифицира позиции във финансовия отчет

и това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от неговото участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.4. Инвестиции в асоциирани предприятия

Асоциирани са тези предприятия, върху които Дружеството е в състояние да оказва значително влияние, но които не са нито дъщерни предприятия, нито съвместно контролирани предприятия. Инвестициите в асоциирани предприятия се отчитат по себестойностния метод.

Дружеството признава дивидент от асоциирано предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

4.5. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

4.6. Приходи

Приходите включват приходи от продажба на стоки и предоставяне на услуги. Приходите от основните стоки и услуги са представени в пояснение.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност, всички търговски отстъпки и количествени рабати, направени от Дружеството.

Приходът се признава, когато са изпълнени следните условия:

- Сумата на прихода може да бъде надеждно оценена;
- Вероятно е икономическите ползи от сделката да бъдат получени;
- Направените разходи или тези, които предстои да бъдат направени, могат надеждно да бъдат оценени;
- Критериите за признаване, които са специфични за всяка отделна дейност на Дружеството, са изпълнени. Те са определени в зависимост от продуктите или услугите, предоставени на клиента, и на договорните условия, както са изложени по-долу.

4.6.1. Продажба на стоки

Продажбата на стоки включва продажба на сапуни. Приход се признава, когато Дружеството е прехвърляло на купувача значимите ползи и рискове от собствеността на предоставените стоки. Счита се, че значимите рискове и ползи са прехвърлени на купувача, когато клиентът е приел стоките без възражение.

4.6.2. Предоставяне на услуги

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват дейности по съхранение на стоки в зърнобазите собственост на Дружеството, отдаване под наем на активи и извършването на кантарни услуги.

Дружеството е обвързано с дългосрочен договор за предоставяне на активи под наем. Сумата на договорената цена за предоставяне на услуги се разсрочва и се признава като приход за периода, в който се извършва услугата. Този отсрочен приход се включва в отчета за финансовото състояние на ред „Търговски и други задължения”.

Приходът от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти на Дружеството по договори за оперативен лизинг се признава на база на линейния метод за периода на лизинга.

4.6.3. Приходи от лихви и дивиденди

Приходите от лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

4.7. Оперативни разходи

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

4.8. Разходи за лихви и разходи по заеми

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването,

строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за лихви”.

4.9. Нематериални активи

Нематериалните активи включват лицензи и програмни продукти. Те се отчитат по цена на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на актива за експлоатация, при което капитализираните разходи се амортизират въз основа на линейния метод през оценения срок на полезен живот на активите, тъй като се счита, че той е ограничен.

Последващото оценяване се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното възникване, освен ако благодарение на тях активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Остатъчната стойност и полезният живот на нематериалните активи се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 10 години
- Други 10 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Печалбата или загубата от продажбата на нематериални активи се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на активите и се отразява в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за нематериалните активи на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.10. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на машините и съоръженията се извършва по преоценена стойност, която е равна на справедливата стойност към датата на преоценката, намалена с натрупаните в последствие амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на машини и съоръжения се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.

Амортизацията на машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

- Машини 6-10 години
- Транспортни средства 5 години
- Други 3-10 години

Печалбата или загубата от продажбата на машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба от продажба на нетекущи активи”.

Избраният праг на същественост за машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

4.11. Отчитане на лизинговите договори

В съответствие с изискванията на МСС 17 „Лизинг” правата за разпореждане с актива се прехвърлят от лизингодателя върху лизингополучателя в случаите, в които лизингополучателят понася съществените рискове и изгоди, произтичащи от собствеността върху наетия актив.

При сключване на договор за финансов лизинг активът се признава в отчета за финансовото състояние на лизингополучателя по по-ниската от двете стойности – справедливата стойност на наетия актив и настоящата стойност на минималните лизингови плащания плюс непредвидени плащания, ако има такива. В отчета за финансовото състояние се отразява и съответното задължение по финансов лизинг, независимо от това дали част от лизинговите плащания се дължат авансово при сключване на договора за финансов лизинг.

Впоследствие лизинговите плащания се разпределят между финансов разход и намаление на неплатеното задължение по финансов лизинг.

Активите, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират в съответствие с изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”.

Лихвената част от лизинговата вноска представлява постоянен процент от непогасеното задължение и се признава в печалбата или загубата за периода на лизинговия договор.

Всички останали лизингови договори се считат за оперативни лизингови договори. Плащанията по оперативен лизингов договор се признават като разходи по линейния метод за срока на споразумението. Разходите, свързани с оперативния лизинг, напр.

разходи за поддръжка и застраховки, се признават в печалбата или загубата в момента на възникването им.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в отчета за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения” или МСС 38 „Нематериални активи”. Доходът от оперативни лизингови договори се признава директно като приход в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния отчетен период.

4.12. Тестове за обезценка на нематериални активи и машини и съоръжения

При изчисляване размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се посочват в намаление на балансовата сума на активите от тази единица. За всички активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

4.13. Инвестиционни имоти

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земя, сгради и трайно прикрепени машини и съоръжения към сградите, които се държат за получаване на приходи от наем и /или за увеличение на капитала, по модела на справедливата стойност.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всякакви разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

Инвестиционните имоти се преоценяват на годишна база и се включват в отчета за финансовото състояние по пазарните им стойности. Те се определят от независими оценители с професионална квалификация и значителен професионален опит в зависимост от характера и местонахождението на инвестиционните имоти, базирайки се на доказателства за пазарните условия.

Всяка печалба или загуба от промяна в справедливата стойност или от продажба на даден инвестиционен имот се признава незабавно в печалбата или загубата на ред „Промяна в справедливата стойност на инвестиционни имоти”.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във финансовия отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от нефинансова дейност” и ред „Оперативни разходи”, и се признават, както е описано в пояснение 4.6 и пояснение 4.7.

4.14. Финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорни споразумения, включващи финансови инструменти.

Финансов актив се отписва, когато се загуби контрол върху договорните права, които съставляват финансов актив, т.е. когато са изтекли правата за получаване на парични потоци или е прехвърлена значимата част от рисковете и изгодите от собствеността.

Финансов пасив се отписва при неговото погасяване, изплащане, при анулиране на сделката или при изтичане на давностния срок.

При първоначално признаване на финансов актив и финансов пасив Дружеството ги оценява по справедлива стойност плюс разходите по транзакцията с изключение на финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се признават първоначално по справедлива стойност.

Финансовите активи се признават на датата на уреждането.

Финансовите активи и финансовите пасиви се оценяват последващо, както е посочено по-долу.

4.14.1. Финансови активи

С цел последващо оценяване на финансовите активи, с изключение на хеджиращите инструменти, те се класифицират в следните категории:

- кредити и вземания;
- финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- инвестиции, държани до падеж;

- финансови активи на разположение за продажба.

Финансовите активи се разпределят към отделните категории в зависимост от целта, с която са придобити. Категорията на даден финансов инструмент определя метода му на оценяване и дали приходите и разходите се отразяват в печалбата или загубата или в другия всеобхватен доход на Дружеството. Всички финансови активи с изключение на тези, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, подлежат на тест за обезценка към датата на финансовия отчет. Финансовите активи се обезценяват, когато съществуват обективни доказателства за това. Прилагат се различни критерии за определяне на загубата от обезценка в зависимост от категорията на финансовите активи, както е описано по-долу.

Всички приходи и разходи, свързани с притежаването на финансови инструменти, се отразяват в печалбата или загубата при получаването им, независимо от това как се оценява балансовата стойност на финансовия актив, за който се отнасят, и се представят в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други финансови позиции, нетно”, с изключение на загубата от обезценка на търговски вземания, която се представя на ред „Други разходи”.

Кредити и вземания

Кредити и вземания, възникнали първоначално в Дружеството, са недеривативни финансови инструменти с фиксирани плащания, които не се търгуват на активен пазар. Кредитите и вземанията последващо се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, намалена с размера на обезценката. Всяка промяна в стойността им се отразява в печалбата или загубата за текущия период. Парите и паричните еквиваленти, търговските и по-голямата част от други вземания на Дружеството спадат към тази категория финансови инструменти. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е незначителен.

Значими вземания се тестват за обезценка по отделно, когато са просрочени към датата на финансовия отчет или когато съществуват обективни доказателства, че контрагентът няма да изпълни задълженията си. Всички други вземания се тестват за обезценка по групи, които се определят в зависимост от индустрията и региона на контрагента, както и от други кредитни рискове, ако съществуват такива. В този случай процентът на обезценката се определя на базата на исторически данни относно непогасени задължения на контрагенти за всяка идентифицирана група. Загубата от обезценка на търговските вземания се представя в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, са активи, които са държани за търгуване или са определени при първоначалното им признаване като финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата. Всички деривативни финансови активи, освен ако не са специално определени като хеджиращи инструменти, попадат в тази категория. Активите от тази категория се оценяват по справедлива стойност, чийто изменения се признават в печалбата или загубата. Всяка печалба или загуба, произтичаща от деривативни финансови инструменти, е базирана на промени в справедливата стойност, която се определя от транзакции на активен пазар или посредством оценъчни методи при липсата на активен пазар.

4.14.2. Финансови пасиви

Финансовите пасиви на Дружеството включват банкови заеми и овърадрафти, търговски и други задължения и задължения по финансов лизинг.

Финансовите пасиви се признават, когато съществува договорно задължение за плащане на парични суми или друг финансов актив на друго предприятие или договорно задължение за размяна на финансови инструменти с друго предприятие при потенциално неблагоприятни условия. Всички разходи, свързани с лихви се признават в печалбата или загубата на ред „Разходи за лихви”.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективната лихва, с изключение на финансови инструменти, държани за търгуване или определени за оценяване по справедлива стойност в печалбата или загубата, които се оценяват по справедлива стойност с отчитане на промените в печалбата или загубата.

Банковите заеми са взети с цел дългосрочно подпомагане на дейността на Дружеството. Те са отразени в отчета за финансовото състояние на Дружеството, нетно от разходите по получаването на заемите.

Търговските задължения се признават първоначално по номинална стойност и впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, намалена с плащания по уреждане на задължението.

Дивидентите, платими на акционерите, се признават, когато дивидентите са одобрени на общото събрание на акционерите.

4.14.3. Договори за продажба и обратно изкупуване на ценни книжа

Ценни книжа могат да бъдат залагани или продавани с ангажимент за обратното им изкупуване (репо-сделка). Тези ценни книжа продължават да се признават в отчета за финансово състояние, когато всички съществени рискове и изгоди от притежаването им остават за сметка на Дружеството. В този случай се признава задължение към другата страна по договора в отчета за финансовото състояние, когато Дружеството получи паричното възнаграждение.

Разликата между продажната цена и цената при обратното изкупуване се признава разсрочено за периода на договора, като се използва метода на ефективната лихва. Ценните книжа, отдадени под наем, продължават да се признават в отчета за финансовото състояние.

4.15. Материални запаси

Материалните запаси включват материали и стоки. В себестойността на материалните запаси се включват директните разходи по закупуването или производството им, преработката и други преки разходи, свързани с доставката им, както и част от общите производствени разходи, определена на базата на нормален производствен капацитет. Финансовите разходи не се включват в стойността на материалните запаси. Към края на всеки отчетен период материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността им и тяхната нетна реализуема стойност. Сумата на всяка обезценка на материалните запаси до нетната им реализуема стойност се признава като разход за периода на обезценката.

Нетната реализуема стойност представлява очакваната продажна цена на материалните запаси, намалена с очакваните разходи по продажбата. В случай че материалните запаси са били вече обезценени до нетната им реализуема стойност и в последващ отчетен

период се окаже, че условията довели до обезценката не са вече налице, то се възприема новата им нетна реализуема стойност. Сумата на възстановяването може да бъде само до размера на балансовата стойност на материалните запаси преди обезценката. Сумата на обратно възстановяване на стойността на материалните запаси се отчита като намаление на разходите за материали за периода, в който възниква възстановяването.

Дружеството определя разходите за материални запаси, като използва метода средно претеглена стойност.

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

4.16. Данъци върху дохода

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не засяга данъчната или счетоводната печалба.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи, вижте пояснени 4.22.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

4.17. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки.

4.18. Нетекущи активи и пасиви, класифицирани като държани за продажба

Когато Дружеството възнамерява да продаде нетекущ актив или група активи (група за освобождаване) и ако продажбата е много вероятно да бъде осъществена в 12-месечен срок, активът или групата за освобождаване се класифицират като държани за продажба и се представят отделно в отчета за финансовото състояние.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се оценяват по по-ниската от тяхната балансова стойност непосредствено след тяхното определяне като държани за продажба и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите по продажбата им. Някои активи, държани за продажба, като финансови активи или активи по отсрочени данъци, продължават да се оценяват в съответствие със счетоводната политика относно тези активи на Дружеството. Активите, класифицирани като държани за продажба, не подлежат на амортизация след тяхното класифициране като държани за продажба.

Събития или обстоятелства могат да удължат периода за приключване на продажбата до период, надвишаващ една година. Удължаването на периода, изискван за приключване на продажбата е приложимо в следните ситуации, при които възникват следните събития или обстоятелства:

- На датата, на която Дружеството се ангажира с план за продажбата на нетекущ актив (или група за изваждане от употреба), то може разумно да очаква, че други (некупувачът) ще наложат условия за прехвърлянето на актива (или групата за изваждане от употреба), които ще удължат необходимия за приключването на продажбата период и :
 - Необходимите действия в отговор на тези условия, не могат да започнат преди получаването на неотменим ангажимент за покупка
 - Неотменим ангажимент за покупка е много вероятен в рамките на една година.
- Дружеството получава неотменим ангажимент за покупка и в резултат на това купувачът или други лица неочаквано налагат условия за прехвърлянето на нетекущия актив (или група за изваждане от употреба), класифициран по-рано като държан за продажба, които ще удължат периода, изискван за приключване на продажбата и:
 - са предприети своевременни действия, необходими в отговор на условията; и
 - се очаква благоприятно разрешаване на забавящите фактори.
- По време на първоначалния период от една година възникват обстоятелства, които преди са били считани за малко вероятни, и в резултат на това нетекущия актив (или група за изваждане от употреба), класифициран по-рано като държан за продажба, не е продаден до края на този период:
 - По време на първоначалния период от една година предприятието е предприело необходимите мерки в отговор на промяната в обстоятелствата; нетекущия актив (или група за изваждане от употреба) е предлаган активно на пазара на цена, която е разумна, като се вземе предвид промяната в обстоятелствата.

4.19. Собствен капитал, резерви

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал. Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесения капитал, нетно от данъчни облекчения.

Другите резерви включват формирани резерви съгласно изискванията на Търговски закон и общи резерви.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Задълженията за плащане на дивиденди на акционерите са включени на ред „Задължения към свързани лица” в отчета за финансовото състояние, когато дивидентите са одобрени за разпределение от общото събрание на акционерите преди края на отчетния период.

Всички транзакции със собствениците на Дружеството, ако има такива, са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

4.20. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Задължения към персонала” по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

4.21. Провизии, условни пасиви и условни активи

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от засегнали. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

4.22. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху финансовите отчети, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.23.

4.22.1. Приходи

Дружеството е обвързано с продължителен договор за отдаване под наем на недвижими имоти. Частта от наемната цена, свързана с договора за наем, се отчита като приход за бъдещи периоди и се признава като текущ приход през периода, в който са били отдадени недвижимите имоти.

4.22.2. Лизинги

Съгласно МСС 17 „Лизинг“ ръководството класифицира лизинговите договори за машини и транспортни средства като финансов лизинг. В някои случаи лизинговата транзакция не е еднозначна и ръководството преценява дали договорът е финансов лизинг, при който всички съществени рискове и ползи от собствеността върху актива се прехвърлят на лизингополучателя.

4.22.3. Отсрочени данъчни активи

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

4.23. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки

При изготвянето на финансовия отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи.

Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

4.23.1. Обезценка на нефинансови активи

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.12). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

Към 31 декември 2016 г. Дружеството не е претърпяло загуби от обезценка на нетекущи активи.

4.23.2. Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2016 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 5 и 6. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване.

4.23.3. Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската стойност от цената на придобиване и нетната реализуема стойност. При определяне на нетната реализуема стойност ръководството взема предвид най-надеждната налична информация към датата на приблизителната оценка. Бъдещата реализация на балансовата стойност на материалните запаси 41 хил. лв. (2015 г.: 51 хил. лв.) се влияе от промените на търсенето на пазара.

4.23.4. Обезценка на кредити и вземания

Ръководството преценява адекватността на обезценката на трудносъбираеми и несъбираеми вземания от клиенти на база на възрастов анализ на вземанията, исторически опит за нивото на отписване на несъбираеми вземания, както и анализ на платежоспособността на съответния клиент, промени в договорените условия на плащане и др. Ако финансовото състояние и резултатите от дейността на клиентите се влошат над очакваното, стойността на вземанията, които трябва да бъдат отписани през следващи отчетни периоди, може да бъде по-голяма от очакваната към отчетната дата. Към 31 декември 2016 г. най-добрата преценка на ръководството за необходимата обезценка на вземанията възлиза на 147 хил. лв. (2015 г.: 213 хил. лв.). Допълнителна информация е предоставена в пояснение 15.

5. Нематериални активи

Нематериални активи на Дружеството включват придобити лицензи, програмни продукти и права. Балансовите стойности за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	Лицензи и патенти ‘000 лв.	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2016 г.	2	16	18
Салдо към 31 декември 2016 г.	2	16	18
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2016 г.	(1)	(12)	(13)
Амортизация	-	(2)	(2)
Салдо към 31 декември 2016 г.	(1)	(14)	(15)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	1	2	3

	Лицензи и патенти ‘000 лв.	Програмни продукти ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Брутна балансова стойност			
Салдо към 1 януари 2015 г.	2	17	19
Новопридобити активи	-	1	1
Отписани активи	-	(2)	(2)
Салдо към 31 декември 2015 г.	2	16	18
Амортизация			
Салдо към 1 януари 2015 г.	(1)	(12)	(13)
Амортизация	-	(2)	(2)
Отписани активи	-	2	2
Салдо към 31 декември 2015 г.	(1)	(12)	(13)
Балансова стойност към 31 декември 2015 г.	1	4	5

Към 31 декември 2016 г. и 2015 г. не са отчитани разходи за обезценка на нематериални активи.

Дружеството няма съществени договорни задължения за придобиване на нематериални активи към 31 декември 2016 г. или 2015 г.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило нематериални активи като обеспечения по свои задължения.

6. Машини и съоръжения

Машините и съоръженията на Дружеството включват транспортни средства, машини, съоръжения и други. Балансовата стойност може да бъде анализирана, както следва:

	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2016 г.	87	448	253	394	1 182
Отписани активи	-	(17)	-	-	(17)
Салдо към 31 декември 2016 г.	87	431	253	394	1 165
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2016 г.	(13)	(368)	(220)	-	(601)
Амортизация	(9)	(11)	(11)	-	(31)
Амортизация на отписани активи	-	17	-	-	17
Салдо към 31 декември 2016 г.	(22)	(362)	(231)	-	(615)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	65	69	22	394	550
	Машини и съоръжения	Транспортни средства	Други	Разходи за придобиване на ДМА	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Брутна балансова стойност					
Салдо към 1 януари 2015 г.	87	448	253	394	1 182
Салдо към 31 декември 2015 г.	87	448	253	394	1 182
Амортизация					
Салдо към 1 януари 2015 г.	(4)	(356)	(205)	-	(565)
Амортизация	(9)	(12)	(15)	-	(36)
Салдо към 31 декември 2015 г.	(13)	(368)	(220)	-	(601)
Балансова стойност към 31 декември 2015 г.	74	80	33	394	581

Към 31 декември 2016 г. Дружеството няма машини и съоръжения, заложен като обезпечение по свои или чужди задължения.

Към 31 декември 2016 г. или 2015 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка със закупуване на машини и съоръжения.

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Амортизация на нефинансови активи”.

7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Основна дейност	2016 ‘000 лв.	участие %	2015 ‘000 лв.	участие %
Проучване и добив на нефт и газ АД	Добив на пр. ресурси	62 478	51.22	62 478	51.22
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	Производство	51 346	100	51 346	100
Асенова крепост АД	Търговия	21 138	68.84	21 138	68.84
Порт Балчик АД	Пристанищни у/ги	5 681	67	5 681	67
Химимпорт фарма АД	Търговия	4 896	68	4 896	68
Зърнени храни Грейн ЕООД	Търговия	3 903	100	5	100
Тексим трейдинг АД	Търговия	1 231	88.32	1 231	88.32
Булхимтрейд ООД	Търговия	122	60	122	60
Рабър трейд ООД	Търговия	68	60	68	60
Химцелтекс ЕООД	Търговия	29	100	29	100
Ай Ти Системс Консулт ЕООД	Софтуер услуги	5	100	5	100
Хим ойл трейд ООД	Търговия	-	-	220	60
		150 897		147 219	

На 11 август 2015 г. в Търговския регистър към Агенция по вписванията се вписва откриване на производство по ликвидация на „Химойл трейд“ ООД. Срокът на ликвидацията е 12 /дванадесет/ месеца. На 10 октомври 2016 г. с протокол от извънредно Общо събрание на съдружниците на „Химойл трейд“ ООД се приема баланса на Дружеството към датата на приключване на ликвидацията – 11 август 2016 г. и Общото събрание на съдружниците взема решение да се извърши заличаване на дружеството в Търговския регистър към Агенция по вписванията.

Инвестициите в дъщерни предприятия са отразени във финансовия отчет на Дружеството по метода на себестойността.

През 2016 г. Дружеството е получило дивиденди в размер на 2 343 хил. лв. През 2015 г. получените дивиденди от дъщерни дружества са в размер на 4 394 хил. лв.

Дружеството има заложили собствени активи в полза на дъщерни дружества по техни задължения. За повече информация вижте пояснение 32.

На 31 декември 2016 г. Дружеството е реструктурирало вземане от дъщерно дружество Зърнени храни грейн ЕООД като подчинен срочен дълг. По силата на този договор задължение на Зърнени храни Грейн ЕООД в размер на 3 898 хил. лв. се трансформира в подчинен срочен дълг със срок на погасяване не по-рано от 31.12.2025 г.

8. Инвестиции в асоциирани предприятия

Дружеството отчита инвестиции в асоциирани предприятия както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Параходство БРП АД	3 578	3 578
Добрички панаир АД	208	208
	3 786	3 786

Инвестициите са отчетени по метода на себестойността.

Датата на финансовите отчети на асоциираните предприятия е 31 декември.

Дружеството притежава 1,20 % от правата на глас и собствения капитал на Параходство БРП АД. Към 31 декември 2016 г. балансовата ѝ стойност възлиза на 3 578 хил. лв.

Справедливата стойност на акциите на Параходство БРП АД, по котирани борсови цени, е в размер на 285 хил. лв. към отчетната дата (2015 г.: 398 хил. лв.).

Финансовата информация за асоциираното предприятие може да бъде обобщена, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Активи	88 740	88 415
Пасиви	(15 123)	(15 968)
Приходи	15 251	16 661
Печалба	1 151	1 819
Дял от печалбата, полагащ се на Дружеството	14	22

Всички трансфери на парични средства към Дружеството, напр. изплащане на дивиденди, се осъществяват след одобрението на най-малко 51 % от всички собственици на асоциираното предприятие. През 2016 г. и 2015 г. Дружеството не е получило дивиденди.

Към 31 декември 2016 г. Зърнени храни България АД притежава 39,98 % (39,98% през 2015 г.) от правата на глас и собствения капитал на дружество Добрички панаир АД.

Акциите на Добрички панаир АД не се търгуват на публична фондова борса и поради тази причина справедливата им стойност не може да бъде установена надеждно.

Финансовата информация за асоциираното дружество може да бъде обобщена, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Активи	1 777	1 796
Пасиви	(48)	(64)
Приходи	219	250
Печалба	11	27
Дял от печалбата, полагащ се на Дружеството	4	11

Всички трансфери на парични средства от Добрички панаир АД към Дружеството, т.е. разпределяне на парични дивиденди, се извършва след решение на Съвета на директорите, прието с обикновено мнозинство. През 2016 г. Дружеството е получило дивидент в размер на 5 хил. лв. През 2015 г. Дружеството не е получавало дивидент.

Дружеството няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в асоциирани предприятия.

9. Репутация

Промените в балансовата стойност на репутацията са свързани с отчитане на обезценка и корекция във връзка с активи и групи за освобождаване. Нетната балансова стойност на репутацията може да бъде анализирана, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Балансова стойност		
Салдо към 1 януари	8 340	10 975
Отписана репутация през периода	-	(974)
Репутация, свързана с активи и групи за освобождаване, класифицирани като държани за продажба	-	(1 661)
Балансова стойност към 31 декември	8 340	8 340

Ръководството не е в състояние да идентифицира най-малката разграничима група активи, генерираща парични единици, които са в значителна степен независими от паричните потоци на други активи и за това идентифицира цялото предприятие, като единица генерираща входящи парични потоци, към която разпределя репутацията.

Единицата генерираща парични потоци, съдържаща репутация е тествана за обезценка през 2016 г., тъй като Дружеството е приело политика репутацията да се тества за обезценка най-малко веднъж годишно. На базата на вътрешни и външни индикации за обезценка ръководството е направило съществена приблизителна оценка, използвайки метода на дисконтираните парични потоци за изчисляване на стойността в употреба на единицата генерираща парични потоци, съдържаща репутация и е приело неограничен полезен живот на актива. На базата на минал опит ръководство е изготвило прогноза за следващите 15 години с темп на растеж 10% и е приело дисконтов фактор 6.5% за определяне на стойността в употреба.

След извършените тестове ръководството е преценило, че обезценка на единицата генерираща парични потоци, съдържаща репутацията не се налага. През 2015 г. и 2016 г. не е възникнала загуба от обезценка.

Към 31 декември 2016 г. не е отписана репутация. През 2015 г. е отписана репутация в размер на 974 хил. лв.

10. Лизинг

10.1. Финансов лизинг като лизингополучател

Дружеството е придобило по договори за финансов лизинг транспортно средство – трактор Zetor модел Forterra 135 – 1 брой и 1 брой машина – разтоварач на силози Walinga 6614, както и измервателни и регулиращи уреди и инструменти. Активите са придобити по следните договори:

- Договор № 2014/425a/03.06.2014 г. с IRC GmbH за разтоварач на силози Walinga 6614. Срокът на договора е 60 месеца.
- Договор № L-14-2063/08.09.2014 г. с Дойче лизинг България ЕАД за трактор Zetor модел Forterra 135. Срокът на договора е с продължителност 60 месеца. В месечните лизингови вноски е включена годишна лихва в размер на тримесечен EURIBOR плюс лихвена надбавка от 380 пункта, но не по-малко от 3,99%.

През 2016 г. Дружеството няма сключвани нови договори за финансов лизинг. Нетната балансова стойност на активите, придобити по договори за финансов лизинг възлиза на 134 хил. лв. (2015 г.: 164 хил. лв.). Активите са включени в група „Машины и съоръжения”

и „Транспортни средства” от „Машини и съоръжения” (вж. пояснение 6) и в група „Инвестиционни имоти” (вж. пояснение 11).

Бъдещите минимални лизингови плащания в края на всеки от представените отчетни периоди са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
31 декември 2016 г.			
Лизингови плащания	32	51	83
Дисконтиране	(2)	(1)	(3)
Нетна настояща стойност	30	50	80
31 декември 2015 г.			
Лизингови плащания	31	83	114
Дисконтиране	(2)	(3)	(5)
Нетна настояща стойност	29	80	109

Лизинговите договори включват фиксирани лизингови плащания и опция за закупуване в края на 5-тата година от срока на лизинга. Лизинговите договори са неотменяеми, но не съдържат други ограничения. Не са признавани разходи от условни наеми и не се очакват приходи от сублизинг, тъй като всички активи, за които са сключени лизингови договори, се използват само от Дружеството.

10.2. Оперативен лизинг като лизингополучател

Към 31 декември 2016 г. Дружеството е страна по договори за оперативен лизинг като лизингополучател, по-важните от които са:

- Договор за наем на автомобил. Наемната цена по договора е 600 лв. на месец без включен ДДС. Договорът е за срок до юли 2018 г.
- Договори за наем на офис с наемна цена от 417 лв. на месец без ДДС.
- Договори за наем на две зърнобазиса с месечен наем от 7 хил. лв. без ДДС и срок до март 2016 г. и септември 2017 г., които от своя страна са преотдадени на трети лица.

Бъдещите минимални плащания по договори за оперативен лизинг на Дружеството са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови плащания		
	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2016 г.	57	4	61
Към 31 декември 2015 г.	60	-	60

Лизинговите плащания, признати като разход за периода, възлизат на 34 хил. лв. (2015 г.: 34 хил. лв.). Тази сума включва минималните лизингови плащания. Има извършени сублизингови плащания по наеми.

10.3. Оперативен лизинг като лизингодател

Дружеството отдава лек автомобил по договор за оперативен лизинг на „Химойл БГ“ ЕООД. Месечната наемната цена по договора е 300 лв. без включен ДДС. Срокът на договора е 36 месеца. Бъдещите минимални лизингови постъпления до една година са в размер на 1 500 лв.

Дружеството отдава инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг. Подробна информация за тях е представена в пояснение 11.

11. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват земя, сгради и машини и съоръжения трайно прикрепени към сградите, които се държат с цел получаване на приходи от наем или за увеличаване стойността на капитала.

През 2016 г. са извършени оценки от независим оценител за определяне справедлива стойност на активите. В резултат на това е отчетена обезценка в размер на 50 хил. лв. (2015 г.: 4 203 хил. лв.) в печалбата или загубата за годината.

‘000 лв.

Балансова стойност към 1 януари 2015 г.	115 467
Новопридобити активи:	
-чрез покупка	49
Апортирани активи в новоучредено дружество („Камбана Бургас“ ЕООД)	(19 739)
Отписани активи	(15 065)
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(4 203)
Балансова стойност към 31 декември 2015 г.	76 509
Новопридобити активи:	
-чрез покупка	14
Нетна загуба от промяна на справедливата стойност	(50)
Балансова стойност към 31 декември 2016 г.	76 473

Следната таблица представя нивата в йерархията на нефинансови активи към 31 декември 2016 г., оценявани периодично по справедлива стойност:

31 декември 2016 г.	Ниво 3
Балансова стойност на активите по местонахождение на обекти	‘000 лв.
Добрич	19 422
Балчик	10 700
Кардам	7 541
Тервел	6 620
Карapelит	5 644
Вълчи дол	5 576
Крушари	4 707
Стралджа	2 727
Долно Церовене	2 232
Бургас	2 048
Генерал Колево	2 040
Две могили	2 035
Ловеч	1 888
Нова Камена	1 583
Русе	929
Други	781
	76 473

Справедливата стойност на инвестиционните имоти за представения сравним период са както следва:

31 декември 2015 г.	Ниво 3
Балансова стойност на активите по местонахождение по обекти	‘000 лв.
Добрич	19 437
Балчик	10 705
Кардам	7 547
Тервел	6 619
Карапелит	5 648
Вълчи дол	5 577
Крушари	4 707
Стралджа	2 729
Долно Церовене	2 234
Бургас	2 050
Генерал Колево	2 042
Две могили	2 037
Ловеч	1 890
Нова Камена	1 585
Русе	929
Други	773
	76 509

Справедливата им стойност е определена посредством оценка от лицензиран оценител „Брайт консулт“ ООД и се основава на следните подходи и методи: метод на пазарните аналози - за терените, метод на вещната стойност – за недвижимата собственост; метод на амортизираната възстановителна стойност - за машините и съоръженията.

Същността на метода на пазарните аналози, използван за оценка на земята, се състои в определяне на стойността на оценявания обект на базата на достигнатите пазарни цени на аналогични обекти към момента на оценката. Същността на метода за оценка по вещната стойност за недвижими имоти- сграден фонд, се заключава в извеждане на справедливата пазарна стойност на база производствени разходи (разходи за строителство) за единица обем или площ, коригирани в съответствие с ценовата конюнктура и отчитане на фактическото им състояние към датата на оценката. Прилагането на метода на амортизираната възстановителна стойност за машините и съоръженията е свързано с определяне на следните величини: метод за определяне на пазарната цена по разходи за придобиване и метод за определяне на пазарната цена по аналог.

Балансовата стойност на инвестиционните имоти, заложи като обезпечение по собствени задължения, е представена, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност				
31 декември 2016 г.	9 836	7 558	4 624	22 018
31 декември 2015 г.	9 836	7 563	4 065	21 464

Освен посочените по-горе суми, Дружеството има учредени особени залози върху свои инвестиционни имоти в полза на Българска банка за развитие АД и УниКредит Булбанк АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Зърнени храни Грейн ЕООД, в полза на Алфа Банк АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Слънчеви лъчи Провадия ЕАД. Балансовата стойност на активите е представена, както следва:

	Земя	Сгради	Машини и съоръжения	Общо
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Балансова стойност				
31 декември 2016 г.	16 160	17 852	13 000	47 012
31 декември 2015 г.	16 160	17 870	12 814	46 844

Дружеството отдава инвестиционни имоти по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми за 2016 г., възлизащи на 845 хил. лв. (2015 г.: 1 148 хил. лв.), са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от нефинансова дейност”. Не са признавани условни наеми.

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Минимални лизингови постъпления			
	До 1	От 1 до 5	Над 5	Общо
	година	години	години	
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Към 31 декември 2016 г.	667	753	77	1 497
Към 31 декември 2015 г.	372	254	93	719

Към 31 декември 2016 г. Дружеството има следните сключени по-съществени договори за наем като наемодател:

- Договор за наем с Мобилтел ЕАД от 03.01.2013 г. за ползване на покривни пространства със срок 03.01.2023 г.;
- Договор от 25 април 2012 г. с Клас олио ООД за наем на зърнобаза в с. Карапелит. Крайният срок на договора е 1 юни 2017 г.;
- Договор за наем с БТК АД и споразумение от 19.11.2015 г. за ползване на покривни пространства със срок 19.11.2025 г.;
- Договор за наем с Агропласмент 92 - В АД от 01.08.2016 г. за наем на зърнобаза в с. Генерал Колево. Крайният срок на договора е 01.08.2021 г.;
- Договор за наем с Приста комерс ЕООД от 01.11.2013 г. за наем на зърнобаза в гр. Русе. Крайният срок на договора е 31.10.2021 г.

Към 31 декември 2016 г. предплатените суми по договори за наем са 150 хил. лв. (2015 г.: 0 лв.).

Преките оперативни разходи, свързани с инвестиционните имоти на Дружеството, са в размер на 313 хил. лв. (2015 г.: 389 хил. лв.).

12. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и неизползвани данъчни загуби и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2016	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2016
	‘000 лв.	‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи	6 694	31	6 725
Финансови активи	(14)	-	(14)
Инвестиции в дъщерни дружества	5 792	2	5 794
Търговски и други вземания	(30)	6	(24)
Задължения към персонала	(7)	4	(3)
	12 435	43	12 478
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(51)		(41)
Отсрочени данъчни пасиви	12 486		12 519
Нетно отсрочени данъчни пасиви	12 435		12 478

Отсрочените данъци за сравнителния период 2015 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1 януари 2015	Включени в група за освобождаване	Признати в печалбата или загубата	31 декември 2015
	‘000 лв.		‘000 лв.	‘000 лв.
Нетекущи активи	9 241	(1 661)	(886)	6 694
Финансови активи	(9)	-	(5)	(14)
Инвестиции в дъщерни дружества	5 790	-	2	5 792
Търговски и други вземания	(13)	-	(17)	(30)
Задължения към персонала	(5)	-	(2)	(7)
Неизползвани данъчни загуби	(9)	-	9	-
	14 995	(1 661)	(899)	12 435
Признати като:				
Отсрочени данъчни активи	(36)			(51)
Отсрочени данъчни пасиви	15 031			12 486
Нетно отсрочени данъчни пасиви	14 995			12 435

Всички отсрочени данъчни активи (включително данъчни загуби и други данъчни кредити) са включени в отчета за финансовото състояние.

13. Материални запаси

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Материали	39	43
Стоки	2	8
Материални запаси	41	51

През 2016 г. общо 10 хил. лв. от материалните запаси са отчетени като разход в печалбата или загубата (2015 г.: 16 хил. лв.).

Към 31 декември 2016 г. материални запаси в размер на 2 хил. лв. (2015 г.: 8 хил. лв.) са предоставени като обезпечение на задължения на Зърнени храни Грейн ЕООД към Уникредит Булбанк АД.

14. Финансови активи

14.1. Дългосрочни финансови активи

Дългосрочните финансови активи представляват инвестиция на Дружеството в Омега финанс ООД на стойност 160 хил. лв.

14.2. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват предоставените краткосрочни заеми и лихвите по тях.

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Заеми и вземания:		
Предоставени заеми	94	466
Вземания по договор за цесия	8 323	466
Вземания по лихви по предоставени заеми	-	51
Общо заеми и вземания	8 417	983
Общо краткосрочни финансови активи	8 417	983

14.2.1 Заеми и вземания

Към 31 декември 2016 г. Дружеството има договори за предоставено временно финансиране със следните фирми:

	Лихвен процент	2016 ‘000 лв.	Текущи 2015 ‘000 лв.
Булагрохим ООД (Голяма добруджанска мелница ЕООД)	6.5 %	94	94
Ловико Лозари ЕАД	8%	-	238
Ахилея АД	6.5 %	-	60
Агрохолдинг София ЕАД	8 %	-	60
Други	12 %	-	14
		94	466

Всички договори по предоставени заеми са с падеж една година след датата на подписването им. Заемите са необезпечени.

15. Търговски и други вземания

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Текущи		
Търговски вземания, брутно	288	1 180
Обезценка на търговски вземания	(237)	(295)
Търговски вземания	51	885
Вземания от продажба на дялове	-	21 234
Съдебни и присъдени вземания	1	1
Други	8	6
Финансови активи	60	22 126
Предплатени разходи	2	2
Други вземания	15	13
Нефинансови активи	17	15
Общо текущи търговски и други вземания	77	22 141

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Вземанията от продажба на дялове представляват вземане на Дружеството от Камбана инвест ЕАД на стойност 21 234 хил. лв. във връзка с Договор за покупко-продажба на дружествени дялове. Дружествените дялове представляват 100 /сто/ % от капитала на дружество Камбана Бургас ЕООД.

Всички търговски и други вземания на Дружеството са прегледани относно индикации за обезценка. Някои търговски вземания са били обезценени и съответната обезценка в размер на 147 хил. лв. (2015 г.: 213 хил. лв.) е била призната в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Други разходи”. Обезценените вземания са били дължими главно от търговски клиенти, които са имали финансови затруднения.

Изменението в обезценката на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Салдо към 1 януари	295	122
Възстановена обезценка	(189)	(25)
Отписани суми (несъбираеми)	(16)	(15)
Загуба от обезценка	147	213
Салдо към 31 декември	237	295

Анализ на необезценените просрочени търговски и други вземания е представен в пояснение 34.2.

16. Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти включват следните елементи:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	33	10
- евро	-	2
Блокирани парични средства	2	2
Пари и парични еквиваленти	35	14

Сумата на пари и парични еквиваленти, която е блокирана за Дружеството към 31 декември 2016 г., възлиза на 2 хил. лв. (2015 г.: 2 хил. лв.).

17. Собствен капитал

17.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството се състои от 195 660 287 на брой обикновени акции с номинална стойност в размер на 1 лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на акционерите на Дружеството.

	2016 брой	2015 брой
Брой издадени и напълно платени акции:		
В началото на годината	195 660 287	195 660 287
Брой издадени и напълно платени акции	195 660 287	195 660 287
Общ брой акции, оторизирани на 31 декември	195 660 287	195 660 287

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	31 декември 2016 Брой акции	31 декември 2016 %	31 декември 2015 Брой акции	31 декември 2015 %
Химимпорт АД	124 528 577	63,65	124 528 577	63,65
Инвест кепитъл АД	18 338 320	9,37	18 338 320	9,37
УПФ Съгласие	13 641 776	6,97	13 641 776	6,97
ПОАД ЦКБ-Сила	9 991 766	5,11	-	-
Други юридически лица	16 728 682	8,55	26 969 017	13,79
Физически лица	12 431 166	6,35	12 182 597	6,22
	195 660 287	100.00	195 660 287	100.00

17.2. Резерви

Съгласно Решение на общо събрание на акционерите реализираната печалба за 2015 г. в размер на 1 474 хил. лв. през 2016 г. е отнесена към неразпределена печалба. Печалбата за 2014 г. в размер на 6 441 хил. лв. през 2015 г. е разпределена към фонд резервен.

Всички суми са в '000 лв.	Законови резерви	Премиен резерв	Други резерви	Общо
Салдо към 1 януари 2016 г.	17 079	16 113	21 232	54 424
Салдо към 31 декември 2016 г.	17 079	16 113	21 232	54 424
Салдо към 1 януари 2015 г.	17 079	16 113	14 791	47 983
Прехвърляне на печалба в резерви	-	-	6 441	6 441
Салдо към 31 декември 2015 г.	17 079	16 113	21 232	54 424

18. Възнаграждения на персонала

18.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	2016 '000 лв.	2015 '000 лв.
Разходи за заплати	(637)	(1 038)
Разходи за социални осигуровки	(116)	(164)
Разходи за компенсируем отпуск	(8)	(29)
Разходи за персонала	(761)	(1 231)

18.2. Задължения към персонала

Задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2016 '000 лв.	2015 '000 лв.
Нетекущи:		
Обезщетения по Кодекса на труда	11	30
Нетекущи задължения към персонала	11	30
Текущи:		
Задължения за заплати	73	64
Задължения за социални осигуровки	224	42
Задължения за неизползвани отпуски	9	29
Обезщетения по Кодекса на труда	1	1
Текущи задължения към персонала	307	136

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер до шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания за следващите пет години, дисконтирани към настоящия момент с дългосрочен лихвен процент на безрискови ценни книжа.

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към настоящи служители на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2017 г. Краткосрочните задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период. Тъй като нито един служител няма право на по-ранно пенсиониране, останалата част от пенсионните задължения се считат за дългосрочни.

	Лихвен процент	До 1 година ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.	Общо ‘000 лв.
Към 31 декември 2016 г.				
Дължими обезщетения		1	12	13
Сkonto	1%	-	(1)	(1)
Дисконтирани парични потоци		1	11	12
Към 31 декември 2015 г.				
Дължими обезщетения		1	33	34
Сkonto	3%	-	(3)	(3)
Дисконтирани парични потоци		1	30	31

Промените в провизиите за обезщетения при пенсиониране съгласно Кодекса на труда през годината са представени, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Провизии за пенсиониране в началото на годината	31	26
Намаление на провизиите в резултат на напуснали служители	(19)	-
Увеличение на провизиите в резултат на служители, навършващи възрастта за пенсиониране в следващите пет години	1	11
Дисконтиране	-	(1)
Изплатени обезщетения на персонала	(1)	(5)
Провизии за пенсиониране в края на годината	12	31

19. Заеми и други финансови пасиви

Към края на текущия и сравним период Дружеството отчита задължения по следните финансови пасиви:

	Текущи		Нетекущи	
	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:				
Банкови заеми	7 367	8 671	-	1 167
Търговски заеми	5	268	-	-
Цесии	3 200	-	-	-
Лихви	6	51	-	-
Общо балансова стойност	10 578	8 990	-	1 167

19.1. Банкови заеми

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Ландесбанк Баден –Вюртемберг	1 220	2 440
Банка ДСК ЕАД	6 200	7 530
	7 420	9 970
Сkonto по банкови заеми	(53)	(132)
Общо балансова стойност	7 367	9 838

Банков револвиращ кредит:

- Име на кредитора – Банка ДСК ЕАД;
- Договор от дата – 28 януари 2008 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен SOFIBOR плюс 6 пункта надбавка;
- Падеж – 25 септември 2017 г.

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Ланденсбанк Баден-Вюртенберг;
- Договор от дата – 29 август 2008 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка;
- Падеж, съгласно последен анекс – 28 август 2017 г.;

Банков револвиращ кредит

- Име на кредитора – Ланденсбанк Баден-Вюртенберг;
- Договор от дата – 16 ноември 2006 г.;
- Лихвен процент – 1 месечен EURIBOR плюс 0,875 пункта надбавка;
- Падеж – 28 август 2017 г.;

19.2. Търговски заеми

	Падеж	Лихвен процент	Задължение по заеми към 31 декември	
			2016	2015
			‘000 лв.	‘000 лв.
Техноимпортекспорт АД	30 ноември 2017г.	6%	5	-
Бългериан милс ЕООД	27 ноември 2016г.	6%	-	235
Родна земя холдинг АД	22 юни 2016 г.	6,5%	-	33
Обща балансова стойност			5	268

19.3. Задължения по цесии

	2016
	‘000 лв.
Бългериан милс ЕООД	3 200
Обща балансова стойност	3 200

Към 31 декември 2015 г. Дружеството не отчита задължения по цесии.

20. Търговски и други задължения

	2016 ‘000 лв.	201 ‘000 лв.
Текущи:		
Търговски задължения	383	257
Задължения по гаранционен депозит	-	5 096
Аванси за възстановяване	-	1 431
Други кредитори	3	2
Финансови пасиви	386	6 786
Данъчни задължения	666	557
Предплатени наеми	150	-
Други кредитори	818	1 063
Нефинансови пасиви	1 634	1 620
Текущи търговски и други задължения	2 020	8 406

Нефинансовите задължения към други кредитори са формирани основно по неизплатени задължение за неустойка към Сидс ойл грейн ЕООД в размер на 818 хил. лв. (2015 г.: 1 061 хил. лв.).

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

21. Приходи и разходи за лихви

Разходите за лихви за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Разходи за лихви по финансов лизинг	(2)	(3)
Разходи по заеми, отчитани по амортизирана стойност:		
Други заеми по амортизирана стойност	(1 228)	(1 078)
Общо разходи за лихви по финансови задължения, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	(1 230)	(1 081)

Приходите от лихви за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Приходи от лихви върху финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	3 004	2 603
Общо приходи от лихви по финансови активи, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата	3 004	2 603

22. Други финансови позиции, нетно

Другите финансови позиции включват:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Загуба от сделки с финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	(220)	(687)
Банкови такси и комисионни	(132)	(191)
Загуба от промяна във валутни курсове	-	(1 031)
Други финансови позиции	(352)	(1 909)

23. Приходи от нефинансова дейност

Приходите от оперативна дейност на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Приходи от продажби:		
Приходи от наеми	845	1 148
Приходи от продажба на стоки	10	45
Приходи от предоставяне на услуги	180	391
Други приходи от продажби	20	48
Общо приходи от продажби	1 055	1 632
Други доходи:		
Отписани задължения	8	162
Приходи от префактурирани доставки	26	18
Излишъци на активи	1	4
Възстановена обезценка на вземания	189	25
Застрахователни обезщетения	-	3
Други приходи	-	68
Общо други доходи от продажби	224	280
Общо приходи от нефинансова дейност	1 279	1 912

24. Печалба от продажба на нетекущи активи

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Активи, държани за продажба		
Приходи от продажба	-	1 420
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	-	(1 901)
	-	(481)
Инвестиционни имоти		
Приходи от продажба	-	17 833
Балансова стойност на продадените нетекущи активи	-	(14 783)
	-	3 050
Общо печалба от продажба на нетекущи активи	-	2 569

25. Оперативни разходи

Оперативните разходи включват:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Разходи за данъци и такси	(252)	(389)
Разходи за материали и консумативи, в т.ч:		
- Разходи за електрическа енергия	(90)	(125)
- Разходи за резервни части и смазочни материали	(13)	(22)
- Разходи за горива	(10)	(37)
- Други разходи за материали	(21)	(48)
Разходи за външни услуги, в т.ч.:		
- Разходи за охрана	(126)	(192)
- Независим финансов одит	(55)	(55)
- Разходи за такси	(46)	(76)
- Разходи за ремонт и поддръжка	(9)	(135)
- Правни разходи	-	(13)
- Други разходи за външни услуги	(243)	(283)
	(865)	(1 375)

26. Други разходи:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Обезценка на вземания	(147)	(213)
Разходи за неустойки	(88)	(684)
Отписване на репутация	-	(974)
Разходи за брак	-	(282)
Други разходи	(62)	(7)
	(297)	(2 160)

27. (Разходи)/приходи за данъци върху дохода

Очакваните разходи за данъци, базирани на приложимата данъчна ставка за България в размер на 10 % (2015 г.: 10 %), и действително признатите данъчни разходи в печалбата или загубата могат да бъдат равнени, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Печалба преди данъчно облагане	3 035	885
Данъчна ставка	10%	10%
Очакван разход за данъци върху дохода	(303)	(89)
Данъчен ефект от:		
Корекции за приходи, освободени от данъчно облагане	(33)	(2 044)
Корекции за разходи, непризнати за данъчни цели	305	1 823
Текущ разход за данъци върху дохода	(31)	(310)
Отсрочени данъчни (разходи)/приходи:		
Възникване и обратно проявление на временни разлики	(43)	899
(Разходи)/приходи за данъци върху дохода	(74)	589

Пояснение 12 предоставя информация за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход.

28. Доход на акция и дивиденди

28.1. Доход на акция

Основният доход на акция и е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството.

Средно претегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, е представен, както следва:

	2016	2015
Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	2 961 000	1 474 000
Средно претеглен брой акции	195 660 287	195 660 287
Основен доход на акция (в лв. за акция)	0,02	0,01

28.2. Дивиденди

През 2016 г. и 2015 г. Дружеството не е разпределяло дивиденди на своите собственици.

29. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците, дъщерни и асоциирани предприятия, ключов управленски персонал и всички дружества от групата на Инвест Кепитъл АД.

Ако не е изрично упоменато, транзакциите със свързани лица не са извършвани при специални условия и не са предоставяни или получавани никакви гаранции.

29.1. Сделки със собствениците

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Получени заеми, цесии и начислени лихви	4 421	9 114
Погасени (предоставени) заеми, цесии и разходи за лихви	(2 149)	(153)

29.2. Сделки с дъщерни предприятия

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Продажба на стоки и услуги	33	217
Покупка на стоки и услуги	(88)	(98)
Получени заеми, цесии и начислени лихви	12 220	25 428
Погасени (предоставени) заеми, цесии и разходи за лихви	(12 474)	(18 882)
Дивиденди	2 343	4 394

29.3. Сделки с асоциирани предприятия

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Дивиденди	5	-
Други	-	2

29.4. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Продажба на активи и услуги	48	50
Покупка на активи и услуги	(153)	(168)
Заеми, репа, гаранции и разходи за лихви	-	(175)

29.5. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Управителния съвет и Надзорния съвет. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати	-	(62)
Общо възнаграждения	-	(62)

30. Разчети със свързани лица в края на годината

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Текущи вземания от:		
- <i>собственици</i>		
Химимпорт АД	19 789	14 033
	19 789	14 033
- <i>дъщерни предприятия</i>		
Зърнени храни Грейн ЕООД	13 478	21 069
Слънчеви лъчи Провадия ЕАД	23 595	13 249
Булхимтрейд ООД	82	82
Химойл БГ ЕООД	-	-
	37 155	34 400
- <i>други свързани лица под общ контрол</i>		
Неохим АД	17	17
Медицински център хелт медика	5	5
България сър ЕАД	4	4
ЗПАД Армеец	2	3
	28	29
Общо вземания от свързани лица	56 972	48 462

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Текущи задължения към:		
- <i>собственици</i>		
Инвест кепитъл АД	-	63
	-	63
- <i>дъщерни предприятия</i>		
Асенова крепост АД	65	62
Проучване и добив на нефт и газ АД	3 450	2 266
Зърнени храни грейн ЕООД	9 324	9 831
Техно капитал АД	-	20
Химойл БГ ЕООД	11	3
	12 850	12 182
- <i>други свързани лица под общ контрол</i>		
ЦКБ АД	6	8
Транс Интеркар ЕООД	4	1
Енергопроект Ютилитис ЕООД	47	37
Булхимтрейд ООД	1	-
Пристанище Леспорт АД	-	1
	58	47
Общо задължения към свързани лица	12 908	12 292

Към 31 декември 2016 г. вземанията от свързани лица са формирани от:

- Вземания по заеми и цесии – 55 217 хил. лв. (2015 г.: 47 559 хил. лв.)
- Вземания по лихви – 1 448 хил. лв. (2015 г.: 847 хил. лв.)
- Търговски и други вземания – 307 хил. лв. (2015 г.: 56 хил. лв.)

Вземането от Химимпорт АД в размер на 19 789 хил. лв. представлява вземане по договори за междуфирмен заем – 2 160 хил. лв, вземане по договори за цесия – 17 369 хил. лв и лихви към тях – 260 хил. лв. Договорените лихвени равнища варират между 4,5%-8%.

Вземането от Зърнени храни грейн ЕООД в размер на 13 478 хил. лв представлява вземане по договор за цесия. Договорния лихвен процент е 6%.

Вземането от Слънчеви лъчи Провадия ЕАД в размер на 23 595 хил. лв. представлява вземане по договор за заем – 19 705 хил. лв с лихвен процент – 5%; 2 424 хил. лв. вземане по договор за цесия с лихвен процент – 5%; 1 189 хил. лв. лихви и 277 хил. лв търговски вземания.

Вземането от Булхимтрейд ООД в размер на 82 хил. лв представлява нелихвоносно вземане по договор за цесия.

Заемите са необезпечени. Падежите на вземанията по заеми и цесии са краткосрочни - в рамките на 1 годината от датата на подписване на договора.

Към 31 декември 2016 г. задълженията към свързани лица са формирани по:

- Задължения по заеми и цесии – 12 489 хил. лв. (2015 г.: 12 206 хил. лв.)
- Задължения по лихви – 350 хил. лв. (2015 г.: 23 хил. лв.)
- Търговски и други задължения – 69 хил. лв. (2015 г.: 63 хил. лв.)

Задължението към Зърнени храни грейн ЕООД в размер на 9 324 хил. лв. представлява задължение по договор за цесия – 9 002 хил. лв. с лихвен процент – 5% и 322 хил. лв. лихви.

Задължението към Проучване и добив на нефт и газ АД в размер на 3 450 хил. лв. представлява задължение по договор за междувфирмен заем в размер на 3 078 хил. лв. и лихвен процент – 5%; задължение от 355 хил. лв. по договор за цесия с лихвен процент – 6,5% и 17 хил. лв. лихви.

Задължението към Асенова крепост АД в размер на 65 хил. лв. представлява задължение по договор за заем в размер на 55 хил. лв. и лихва – 6,5% и 10 хил. лв. лихви.

Задължението към Химойл ЕООД в размер на 11 хил. лв. е по търговски задължения.

Задълженията към другите свързани лица под общ контрол са свързани с търговски отношения.

31. Безналични сделки

През представения отчетен период Дружеството е осъществило следните инвестиционни и финансови сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- Дружеството е закрило задължения по главници и лихви по получени заеми към Проучване и добив на нефт и газ АД чрез прихващане на вземания по дивиденди в общ размер на 2 067 хил. лв.
- Дружеството е закрило задължения за лихви по получени заеми и цесии от Зърнени храни Грейн ЕООД чрез прихващане на вземания за лихви по цесия в общ размер на 241 хил. лв.
- Дружеството е закрило вземания от продажба на дялове от Камбана инвест ЕАД на стойност 21 234 хил. лв. чрез прихващане на задължения към Цитисиме трейд ЕООД.
- Дружеството е закрило задължения за лихви към Проучване и добив на нефт и газ АД чрез прихващане на търговски вземания в общ размер на 3 хил. лв.

През съпоставимия период 2015 г. извършените безналични сделки могат да бъдат представени както следва:

- С Договор за доверителна сметка, сключен между Дружеството, Слънчеви лъчи Провадия ЕАД, фирма Градус – 3 АД и Алфа банк АД, средствата от продажбата на зърнобаза гр. Нова Загора постъпват за погасяване на задължение на дъщерното дружество Слънчеви лъчи Провадия ЕАД към Алфа Банк АД. Вземането в размер на 1 249 хил. лв. е оформено като договор за междувфирмен заем между Зърнени храни България АД и Слънчеви лъчи Провадия ЕАД.
- Дружеството е закрило задължения по главници и лихви по получени заеми и задължения по цесии към Проучване и добив на нефт и газ АД и Химимпорт Фарма АД чрез прихващане на вземания по дивиденди в общ размер на 4 263 хил. лв.
- Дружеството е закрило задължения по главници по получени заеми от Зърнени храни Грейн ЕООД чрез прихващане на вземания по лихви и други вземания в общ размер на 566 хил. лв.
- Дружеството е закрило задължения за лихви към Проучване и добив на нефт и газ АД чрез прихващане на търговски вземания в общ размер на 3 хил. лв.

32. Условни активи и условни пасиви

През годината Дружеството е страна по съдебни спорове и счита, че отправените искиове са неоснователни и че вероятността те да доведат до разходи за Дружеството при уреждането им е малка. Тази преценка на ръководството е подкрепена от становището на независими правни консултанти. Нито един от гореспоменатите искиове не е изложен тук в детайли, за да не се окаже сериозно влияние върху позицията на Дружеството при разрешаването на споровете.

Към 31 декември 2016 г. Дружеството има заложен дъготрайни активи както следва:

- по собствени задължения – инвестиционни имоти с балансова стойност 22 018 хил. лв.
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 18 190 хил. лв. в полза на Българска банка за развитие АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Зърнени храни Грейн ЕООД
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 26 096 хил. лв. в полза на УниКредит Булбанк АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Зърнени храни Грейн ЕООД
- учредена ипотека върху инвестиционни имоти с балансова стойност 2 726 хил. лв. в полза на Алфа Банк АД във връзка с договор за заем с кредитополучател Слънчеви лъчи Провадия ЕАД

Към 31 декември 2016 г. материални запаси в размер на 2 хил. лв. (2015 г.: 8 хил. лв.) са предоставяни като обезпечение на задължения на Зърнени храни Грейн ЕООД към УниКредит Булбанк АД.

33. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Финансови активи	14	8 577	1 143
Кредити и вземания:			
Търговски и други вземания	15	60	22 126
Вземания от свързани лица	30	56 972	48 462
Пари и парични еквиваленти	16	35	14
		65 644	71 745
Финансови пасиви	Пояснение	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Заеми и други финансови пасиви	19	10 578	10 157
Задължения по финансов лизинг	10.1	80	109
Търговски и други задължения	20	386	6 786
Задължения към свързани лица	30	12 908	12 292
		23 952	29 344

Вижте пояснение 4.14 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 34.

34. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. За повече информация относно финансовите активи и пасиви по категории на Дружеството вижте пояснение 33. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със Управителния съвет. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средно срочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

Най-съществените финансови рискове, на които е изложено Дружеството, са описани по-долу.

34.1. Анализ на пазарния риск

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

34.1.1. Валутен риск

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните трансакции на Дружеството, деноминирани главно в щатски долари, излагат Дружеството на валутен риск. Дружеството няма задължение в щатски долари.

34.1.2. Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2016 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

Представените по-долу таблици показват чувствителността на годишния нетен финансов резултат след данъци и на собствения капитал към вероятна промяна на лихвените проценти по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на SOFIBOR, в размер на +/- 0.04 % (за 2015 г.: +/- 0.01%) и по заемите с плаващ лихвен процент, базиран на EURIBOR, в размер на +/- 0.05 % (за 2015 г.: +/- 0.05%). Тези промени се определят като вероятни въз основа на наблюдения на настоящите пазарните условия. Изчисленията се базират на промяната на средния пазарен лихвен процент и на финансовите инструменти, държани от Дружеството към края на отчетния период, които са чувствителни спрямо промени на лихвения процент. Всички други параметри са приети за константни.

31 декември 2016 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми (SOFIBOR +/- 0,01%)	(2)	2	(2)	2
Заеми (EURIBOR +/- 0,05%)	(1)	1	(1)	1

31 декември 2015 г.

	Нетен финансов резултат		Собствен капитал	
	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент	увеличение на лихвения процент	намаление на лихвения процент
Заеми (SOFIBOR +/- 0.01%)	(1)	1	(1)	1
Заеми (EURIBOR +/- 0.05%)	(1)	1	(1)	1

34.2. Анализ на кредитния риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

Финансови активи	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Финансови активи	8 577	1 143
Кредити и вземания:		
Търговски и други вземания	60	22 126
Вземания от свързани лица	56 972	48 462
Пари и парични еквиваленти	35	14
	65 644	71 745

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Към датата на финансовия отчет някои от необезценените търговски и други вземания са с изтекъл срок на плащане. Възрастовата структура на необезценените просрочени търговски вземания е следната:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
До 3 месеца	10	2
Между 3 и 6 месеца	-	9
над 6 месеца	-	62
Общо	10	73

По отношение на търговските и други вземания Дружеството е изложено на значителен кредитен риск към контрагент, които в условия на криза изпитват финансови затруднения да посрещнат своите задължения. Политика на дружеството е да обезцени всички просрочени, необезцени вземания над 1 година в пълен размер, освен ако няма индикации, че сумите ще бъдат събрани от длъжниците в кратки срокове към датата на анализа. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

Балансовите стойности описани по-горе, представляват максимално възможното излагане на кредитен риск на Дружеството по отношение на тези финансови инструменти.

34.3. Анализ на ликвидния риск

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи пари в брой и публично търгувани ценни книжа, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на активи.

Към 31 декември 2016 г. падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2016 г.	Текущи	Нетекущи
	До 12 месеца ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.
Заеми и лихви	10 631	-
Търговски и други задължения	386	-
Задължения към свързани лица	12 908	-
Задължения по финансов лизинг	32	51
Общо	23 957	51

Към 31 декември 2015 г. падежите на договорните задължения на Дружеството са обобщени, както следва:

31 декември 2015 г.	Текущи	Нетекущи
	До 12 месеца ‘000 лв.	От 1 до 5 години ‘000 лв.
Заеми и лихви	9 069	1 220
Търговски и други задължения	6 786	-
Задължения към свързани лица	12 292	-
Задължения по финансов лизинг	31	83
Общо	28 178	1 303

Стойностите, оповестени в този анализ на падежите на задълженията, представляват недисконтираните парични потоци по договорите, които могат да се различават от балансовите стойности на задълженията към отчетната дата. Годишните лихвени плащания са в размер на 559 хил. лв. (2015 г.: 1 046 хил. лв.)

Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават текущите нужди от изходящ паричен поток.

35. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на продуктите и услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания капитал към нетния дълг.

Дружеството определя коригирания капитал на основата на балансовата стойност на собствения капитал и субординирания дълг, представени в отчета за финансовото състояние.

Субординираният дълг включва необезпечените заеми или такива, които са със следващи по ред ипотека или залог върху имуществото на Дружеството.

Нетният дълг включва сумата на всички задължения, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Целта на Дружеството е да поддържа съотношението на капитала към общото финансиране в граници, осигуряващи възможността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	2016 ‘000 лв.	2015 ‘000 лв.
Собствен капитал	267 337	264 376
+Субординиран дълг	15 694	3 206
Коригиран капитал	283 031	267 582
Дълг	38 414	43 875
- Пари и парични еквиваленти	(35)	(14)
Нетен дълг	38 379	43 861
Съотношение на коригиран капитал към нетен дълг	1:0.14	1:0.16

Промяната на съотношението през 2016 г. се дължи главно на намаление на общата сума на нетния дълг.

36. Събития след края на отчетния период

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване.

37. Одобрение на финансовия отчет

Финансовият отчет към 31 декември 2016 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Управителния съвет на 23 март 2017 г.